

KURSSIOPAS

LOPS 2016 – II ja III vk

lv. 2021 - 2022

TAULUKOSSA ON IMATRAN YHTEISLUKION KAIKKI KURSSIT (LOPS2016) – kaikki eivät ole tarvolla lv. 2021-22

YHTEENSÄ VÄHINTÄÄN 75 KURSSIA, joista PAKOLLISIA 47 (lyhyt mat.) tai 51 (pitkä mat.), SYVENTÄVIÄ VÄHINTÄÄN 10 ja loput SOVELTAVIA (tai SYVENTÄVIÄ)

OPPIAINE	PAKOLLISET lkm (kurssit)	SYVENTÄVÄT lkm (kurssit)	SOVELTAVAT lkm (kurssit)
ÄIDINKIELI	6 (1-6)	3 (7-9)	6 (10-15)
S2, Suomi toisena kielenä	6 (1-6)		1 (10)
KIELET			
A1-kieli englanti (ENA)	6 (1-6)	2 (7-8)	8 (9-16)
B1-kieli ruotsi (RUB)	5 (1-5)	2 (6-7)	3 (8-10)
B2-kielet venäjä (VEB) saksa (SAB)		8 (1-8)	1 (9)
B3-kielet venäjä (VEB) saksa (SAB) ranska (RAB), espanja (EAB)		8 (1-8)	1 (9)
MATEMATIIKKA			
yhteinen opintokokonaisuus (MAY)	1 (1)		1 (0)
pitkä oppimäärä (MAA)	9 (2-10)	3 (11-13)	2 (14-15)
lyhyt oppimäärä (MAB)	5 (2-6)	2 (7-8)	1 (9)
REAALIAINEET			
biologia (BI)	2 (1-2)	3 (3-5)	5 (6-10)
maantiede (GE)	1 (1)	3 (2-4)	3 (5-7)
fysiikka (FY)	1 (1)	6 (2-7)	2 (8-9)
kemia (KE)	1 (1)	4 (2-5)	2 (6-7)
ev. lut uskonto (UE)	2 (1-2)	4 (3-6)	1 (7)
ort. uskonto (UO)	2 (1-2)	2 (3-4)	
elämäkatsomustieto (ET)	2 (1-2)	2 (3-4)	
filosofia (FI)	2 (1-2)	2 (3-4)	1 (5)
psykologia (PS)	1 (1)	4 (2-5)	2 (6-7)
historia (HI)	3 (1-3)	3 (4-6)	8 (7-14)
yhteiskuntaoppi (YH)	3 (1-3)	1 (4)	4 (5-7,9)
terveystieto (TE)	1 (1)	2 (2-3)	2 (4-5)
TAITO- JA TAIDEAINEET			
liikunta (LI)	2 (1-2)	3 (3-5)	6 (6-11)
musiikki (MU)	1-2 (1,2)	2 (3-4)	10 (5-14)
kuvataide (KU)	1-2 (1,2)	2 (3-4)	6 (5-10)
OPINTO-OHJAUS (OP)	2 (1-2)		2 (4,6)
TEEMAOPINNOT (TO)		3 (1-3)	
TAITEIDEN VÄLISET OPINNOT (TA)			3 (1-3)
URHEILUAKATEMIA (UA)			8 (1-8)
KULTTUURIAKATEMIA (KA)			8 (1-8)
PAKOLLISET KURSSIT	47-51		
SYVENTÄVÄT KURSSIT vähintään		10	
+ SOVELTAVAT kurssit			
YHTEENSÄ VÄHINTÄÄN		75	

ÄIDINKIELI ja KIRJALLISUUS

Äidinkieli ja kirjallisuus ovat tieto-, taito- ja taideaine. Opiskellessa kehitetään omaa suullista ja kirjallista ilmaisutaitoa. Äidinkieli nähdään tärkeäksi elämänhallinnan välineeksi sekä yksilön että yhteisön kannalta. Tavoitteena ovat monipuoliset viestintätaidot ja -tiedot luovat perustan lukiopohjaiselle jatko-opiskelullekin. Kaikkiin pakollisiin kursseihin sisältyy keskeisenä alueena kirjallisuus.

PAKOLLISET KURSSIT

ÄI4 Tekstit ja vaikuttaminen /2

ÄI5 Teksti ja konteksti /2

ÄI6 Nykykulttuuri ja kertomukset /2-3

SYVENTÄVÄT KURSSIT

ÄI7 Puhe- ja vuorovaikutustaitojen syventäminen /1-3

Opiskelija syventää ja monipuolistaa puhe- ja vuorovaikutustaitojaan ja niihin liittyviä tietojaan sekä kehittää kykyään ennakoida, mukauttaa ja arvioida viestintäänsä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Opiskelija oppii arvioimaan puhe- ja vuorovaikutustaitojen merkitystä ihmissuhteissa, opiskelussa ja työelämässä. Opiskelijalle voidaan tarjota mahdollisuus osallistua toisen asteen puheviestintätaitojen päättökokeeseen eli Puhvi-kokeeseen.

ÄI8 Kirjoittamistaitojen syventäminen /3

Opiskelija syventää taitojaan tuottaa erilaisia tekstejä, erityisesti asiatyylisiä laajoja aineistopohjaisia tekstejä. Opiskelija perehtyy ajankohtaisiin kulttuurin, median ja yhteiskunnallisen keskustelun aiheisiin.

ÄI9 Lukutaitojen syventäminen /3

Opiskelija syventää ja monipuolistaa taitojaan eritellä, tulkita, tuottaa ja arvioida erilaisia tekstejä. Hänen kriittinen ja kulttuurinen lukutaitonsa syvenee. Opiskelija harjaantuu tuottamaan tekstien tulkintoja sekä puhuen että kirjoittaen.

SOVELTAVAT KURSSIT

ÄI11 Kirjoittamispaaja /1-3

Kirjoittamispaajassa kehitetään asiakirjoittamisen taitoja opiskelijan omien tarpeiden mukaan. Jokainen voi itse valita, mitä tekstejä erityisesti haluaa harjoitella, ja opettaja antaa yksilöllistä ohjausta. Kursssia suositellaan opiskelijoille, jotka kokevat esim. esseen tai tekstitaidon vastauksen kirjoittamisen hankalaksi ja tarvitsevat lisätukea. Kurssille voi tulla myös hiomaan hyviä taitojaan entistäkin paremmiksi. Kirjoittamispaaja sopii mihin tahansa opintojen vaiheeseen, mutta motivaatio omien taitojen kehittämiseen on tärkeä.

ÄI12 Kielenhuollon kertauskurssi /1-3

Kurssilla kerrataan keskeisiä kielenhuollon sääntöjä ja opetellaan korjaamaan virheitä omista teksteistä. Kurssia suositellaan erityisesti niille opiskelijoille, joilla on ongelmia sujuvassa kirjoittamisessa ja oikeakielisyydessä.

ÄI13 Elokvakurssi /1-3

Kurssilla tutustutaan elokuvan eri lajeihin katsomalla ja analysoimalla pääasiassa kotimaisia elokuvia. Tehtäviä tehdään sekä suullisesti että kirjallisesti.

S2, SUOMI TOISENA KIELENÄ

Opiskelijoille, joiden äidinkieli ei ole suomi voidaan opettaa äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaine suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä on opiskelijalle tarkoituksenmukainen, mikäli hänen suomen kielen peruskielitaidossaan on puutteita jollakin kielitaidon osa-alueella, jolloin opiskelijan suomen kielen taito ei opettajien arvion mukaan anna edellytyksiä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on syventää suomen kielen moniluku- ja vuorovaikutustaitoja sekä kirjallisuuden ja kulttuurin tuntemusta. Opetus syventää opiskelijan käsitystä kielitaidon, kielitietoisuuden, omien kielten ja kulttuurien merkityksestä yksilön identiteetille ja yhteisöille. Opetus edistää kielenoppimista kaikissa vuorovaikutustilanteissa.

Suomen kieli on sekä opetuksen kohde että väline muiden oppiaineiden opiskelussa. Kielen ja vuorovaikutustaitojen hyvä hallinta on merkityksellistä jatko-opintojen, työelämän ja arjessa selviytymisen kannalta. Opetuksessa ohjataan pohtimaan kieli- ja vuorovaikutustaitojen merkitystä jatko-opintojen kannalta sekä tutustutaan mahdollisuuksiin jatkaa suomen kielen opintoja korkea-asteella.

PAKOLLISET KURSSIT

S24 Tekstit ja vaikuttaminen /2-3

S25 Teksti ja konteksti /2-3

S26 Nykykulttuuri ja kertomukset /2-3

SOVELTAVAT KURSSIT

S210 Ylioppilaskokeeseen valmentava kurssi / 3

Kerrataan opiskeltua oppimäärää ja valmentaudutaan ylioppilaskokeeseen.

ENGLANTI (ENA), A1-kieli

PAKOLLISET KURSSIT

ENA4 Yhteiskunta ja ympäröivä maailma /2

ENA5 Tiede ja tulevaisuus /2

ENA6 Opiskelu, työ ja toimeentulo /2

SYVENTÄVÄT KURSSIT

ENA7 Kestävä elämäntapa /2-3

Kurssilla syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa englantia erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa ja erilaisille yleisöille. Kurssilla analysoidaan tai tuotetaan eri tekstilajien tekstejä, kuten fiktiivisiä tai ei-fiktiivisiä, kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantaa ottavia tekstejä. Kurssilla jatketaan oppimäärän pakollisten kurssien teemojen käsittelyä ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä elämäntavan näkökulmasta ottaen huomioon opiskelijoiden tarpeet tai kiinnostuksen kohteet.

ENA8 Viesti ja vaikuta puhuen /2-3

Kurssilla syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, taitoa ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia. Vankennetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista. Kurssilla kerrataan oppimäärän pakollisilla kursseilla käsitellyjä aihepiirejä tai niitä täydennetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

SOVELTAVAT KURSSIT

ENA10 Kirjoittamisen kurssi /2-3

Kurssilla kirjoitetaan erityyppisiä aineita tavoitteena opiskelijan oman tason nostaminen kirjoittajana. Itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin harjoittelua arviointikriteereihin nojautuen.

ENA11 Kuuntelukurssi /2-3

Kurssilla syvennetään kuunteluvalmiuksia mahdollisimman autenttisin ja ajankohtaisin materiaalein. Lisäksi laajennetaan sanastoa ja keskusteluvalmiuksia kuullun pohjalta.

ENA12 Kielioppikurssi /2-3

Kurssilla laajennetaan ja syvennetään kielen rakenteiden hallintaa ja ymmärrystä, kerrataan perusteita.

ENA13 Abikurssi /3

Englannin kirjoittaville. Kurssilla harjoitellaan yo-koetehtäviä ja valmentaudutaan koetilanteeseen.

RUOTSI (toinen kotimainen kieli) (RUB), B1-kieli

PAKOLLISET KURSSIT

RUB4 Monenlaiset elinympäristömme /2

RUB5 Opiskelu- ja työelämää ruotsiksi /2

SYVENTÄVÄT KURSSIT

RUB6 Viesti ja vaikuta puhuen /2-3

Kurssilla syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, taitoa ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia. Vankennetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista. Kurssilla kerrataan oppimäärän pakollisilla kursseilla käsiteltyjä aihepiirejä tai niitä täydennetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

RUB7 Kestävä elämäntapa /2-3

Kurssilla syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa ruotsin kieltä erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa ja erilaisille yleisöille. Kurssilla käsitellään eri tekstilajien tekstejä, kuten fiktiivisiä tai ei-fiktiivisiä, kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantaa ottavia tekstejä. Kurssilla jatketaan oppimäärän pakollisten kurssien teemojen käsittelyä ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä elämäntavan näkökulmasta ottaen huomioon opiskelijoiden tarpeet tai kiinnostuksen kohteet.

SOVELTAVAT KURSSIT

RUB8 Kulttuurikurssi /1-2

Kurssilla tutustutaan pohjoismaiseen kulttuuriin. Aiheina ovat musiikki, kirjallisuus ja elokuva. Kurssilla hyödynnetään eri viestintävälineitä tiedonhankintaan ja pienten tuotosten toteuttamiseen. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä.

RUB9 Kielioppikertaus /3

Kurssilla kerrataan lukion oppimäärän keskeinen kielioppi. Kurssia suositellaan pakolliset kurssit suorittaneille. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä.

RUB10 Kohti ylioppilaskirjoituksia /3

Kurssilla valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin harjoitellen yo-kokeen tehtävätyyppejä. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä.

SAKSA (SAB2), VENÄJÄ (VEB2), B2-kieli**SYVENTÄVÄT KURSSIT****SAB25/VEB25 Opiskelu, työ ja tulevaisuus**

Kurssilla kiinnitetään huomiota viestinnän kulttuuriseen sopivuuteen. Aihepiirit liittyvät kouluun, myöhempään opiskeluun ja työelämään sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin.

SAB26/VEB26 Yhteinen maapallomme

Kurssilla jatketaan keskusteluharjoituksia ja kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua kansainväliseen yhteistyöhön. Aihepiirit nousevat luonnosta, erilaisista asuinympäristöistä sekä kestävästä elämäntavasta.

SAB27/VEB27 Kansainvälinen toiminta

Kurssilla hyödynnetään kielitaitoa ja vahvistetaan kulttuurista ymmärrystä tutustumalla tai osallistumalla kansainväliseen yhteistyöhön, vapaaehtoistyöhön tai työelämään tarvittaessa etäyhteyksiä hyödyntäen. Kielelliset tavoitteet määrittävät toiminnan perusteella. Mahdollisesta osallistumisesta kansainväliseen toimintaan opiskelijat raportoivat yhdessä sovittavalla tavalla.

SOVELTAVAT KURSSIT**SAB29/VEB29 Abikurssi**

Kurssilla valmistaudutaan ylioppilaskokeisiin kertaamalla keskeisiä asioita ja tekemällä vanhoja ylioppilaskokeita.

SAKSA (SAB3), VENÄJÄ (VEB3), RANSKA (RAB3), ESPANJA (EAB3), B3-kieli**SYVENTÄVÄT KURSSIT****SAB31/VEB31/RAB31/EAB31 Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen /1**

Kurssilla tutustutaan opiskeltavan kielen asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielensuhde opiskelijoiden aiemmin opiskelemiin tai osaamiin kieliin. Harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintästrategioita sekä opetellaan tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia.

SAB34/VEB34/RAB34/EAB34 Monenlaista elämää /2

Kurssilla kiinnitetään huomiota sosiaalisten koodien mahdollisiin eroavuuksiin vuorovaikutuksessa. Harjoitellaan pienimuotoista kirjallista viestintää. Kurssin aihepiirit käsittelevät viestintää kulttuurien välisissä kohtaamisissa Suomessa ja ulkomailla.

SAB35/VEB35/RAB35/EAB35 Hyvinvointi ja huolenpito /2

Kurssilla opetellaan eri viestintäkanavia käyttäen toimimista keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan taitoa muotoilla mielipiteitä ja käydä merkitysneuvotteluja arkipäiväiseen elämään liittyvistä asioista. Tutustutaan erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin teksteihin ja harjoitellaan keskustelemaan niihin liittyvistä asioista. Pohditaan myös teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.

SAB36/VEB36/RAB36/EAB36 Kulttuuri ja mediat /2

Kurssilla vahvistetaan monilukutaitoa. Tutustutaan kohdekielisen kielialueen tai -alueiden kulttuuri-ilmiöihin ja medioihin ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta.

SAB37/VEB37/RAB37/EAB37 Opiskelu, työ ja tulevaisuus

Kurssilla kiinnitetään huomiota viestinnän kulttuuriseen sopivuuteen. Aihepiirit liittyvät kouluun, myöhempään opiskeluun ja työelämään sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin.

SAB38/VEB38/RAB38/EAB38 Yhteinen maapallomme

Kurssilla jatketaan keskusteluharjoituksia ja kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua kansainväliseen yhteistyöhön. Aihepiirit nousevat luonnosta, erilaisista asuinympäristöistä sekä kestävästä elämäntavasta.

SOVELTAVAT KURSSIT**SAB39/VEB39/RAB39/EAB39 Abikurssi**

Kurssilla valmistaudutaan ylioppilaskokeisiin kertaamalla keskeisiä asioita ja tekemällä vanhoja ylioppilaskokeita.

MATEMATIIKKA

Matematiikan opetuksen päämääränä on saada opiskelijat ymmärtämään matemaattisen tiedon luonne, kehittämään matemaattista ajattelua ja perehtymään matematiikan peruskäsitteisiin ja -taitoihin.

MATEMATIIKKA pitkä (MAA)**PAKOLLISET KURSSIT**

MAA5 Analyyttinen geometria /2

MAA6 Derivaatta /2

MAA7 Trigonometriset funktiot /2

MAA8 Juuri- ja logaritmifunktiot /2

MAA9 Integraalilaskenta /2

MAA10 Todennäköisyys ja tilastot /3

SYVENTÄVÄT KURSSIT

MAA11 Lukuteoria ja todistaminen /2-3

Kurssilla perehdytään logiikan alkeisiin, lukuteorian peruskäsitteisiin ja harjoitellaan todistusperiaatteita. Lisäksi tutustutaan, perehdytään mm. alkulukuihin, kokonaislukujen jaollisuuden jakoyhtälöön ja kokonaislukujen kongruenssiin.

MAA12 Algoritmit matematiikassa /3

Kurssilla opitaan mm. ymmärtämään absoluuttisen ja suhteellisen virheen käsitteet, tutkimaan polynomien jaollisuutta ja opitaan algoritmista ajattelua.

MAA13 Differentiaali- ja integraalilaskennan jatkokurssi /3

Kurssilla kerrataan ja täydennetään derivointi- ja integrointimenetelmiä, opitaan ratkaisemaan yksinkertaisia differentiaaliyhtälöitä ja tutustutaan kahden muuttujan funktioihin.

SOVELTAVAT KURSSIT

MAA14 Talousmatematiikka /2

Kaikille matematiikan opiskelijoille soveltuva yleissivistävä kurssi, jossa käsitellään taloudellisia kysymyksiä kuten verotusta, indeksejä, luottoja, rahan sijoittamista ja kannattavuutta.

MAA15 Pitkän matematiikan kertauskurssi /3

Kurssin tavoitteena on antaa opiskelijoille yhtenäinen ja jäsennelty kuva lukion pitkän matematiikan oppimäärästä. Kurssilla pyritään vahvistamaan opiskelijan lasku-, ajattelu- ja ongelmanratkaisutaitoja, laskimenkäyttötaitoa sekä parantamaan laskurutiinia. Tavoitteena on myös vahvistaa opiskelijan luottamusta omaan osaamiseensa sekä tutustuttaa opiskelija pitkän matematiikan ylioppilaskokeeseen.

MATEMATIIKKA lyhyt (MAB)

PAKOLLISET KURSSIT

MAB4 Matemaattisia malleja /2

MAB5 Tilastot ja todennäköisyys /2

MAB6 Talousmatematiikka /2

SYVENTÄVÄT KURSSIT

MAB7 Matemaattinen analyysi /2

Kurssilla käsitellään polynomifunktion derivaattaa, merkkiä sekä suurinta ja pienintä arvoa. Kurssilla käytetään teknologisia apuvälineitä tehtävien ratkaisussa.

MAB8 Tilastot ja todennäköisyys II /2-3

Kurssilla käsitellään tilastollisia jakaumia sekä tunnuslukuja. Opetellaan käyttämään teknologisia apuvälineitä datan hakemisessa, käsittelyssä ja tutkimisessa.

SOVELTAVAT KURSSIT

MAB9 Lukion lyhyen matematiikan kertauskurssi /3

Kurssin tavoitteena on antaa opiskelijoille yhtenäinen ja jäsennelty kuva lukion lyhyen matematiikan oppimäärästä. Kurssilla pyritään vahvistamaan opiskelijan lasku-, ajattelu- ja ongelmanratkaisutaitoja, laskimenkäyttötaitoa sekä parantamaan laskurutiinia. Tavoitteena on myös vahvistaa opiskelijan luottamusta omaan osaamiseensa sekä tutustuttaa opiskelija lyhyen matematiikan ylioppilaskokeeseen.

BIOLOGIA

Biologia on luonnontieteen ala, joka tutkii ja selvittää monipuolisesti luonnon tapahtumia. Opiskelussa tutustutaan elämän perusilmiöihin, soluihin, eliöryhmiin ja luonnon lainalaisuuksiin. Opiskelu vaatii tarkkuutta, biologisten käsitteiden hallintaa sekä luonnon riippuvuussuhteiden ymmärtämistä. Opiskelussa pyritään omakohtaiseen asioiden selvittämiseen havaintojen ja tutkimusten avulla.

PAKOLLISET KURSSIT

BI2 Ekologia ja ympäristö /2

SYVENTÄVÄT KURSSIT

BI3 Solu ja perinnöllisyys /2

Kurssin tarkoituksena on auttaa opiskelijaa syventämään ymmärrystä solun rakenteesta ja toiminnasta. Kurssilla tarkastellaan myös solun toiminnan ohjaamista, solujen lisääntymistä ja periytymisen perusteita. Kurssin työtavoille on keskeistä kokeellisuus ja opiskelijan omat tutkimukset.

BI4 Ihmisen biologia /2

Kurssilla perehdytään ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat ihmisen elintoiminnot, lisääntyminen sekä perimän ja ympäristön merkitys ihmisen terveyteen. Kurssilla tarkastellaan ihmiselimestön kykyä sopeutua muutoksiin ja puolustautua ulkoisia uhkia vastaan.

BI5 Biologian sovellukset /2

Kurssin tarkoituksena on, että opiskelija ymmärtää biologisen tutkimuksen merkityksen tulevaisuuden ongelmien ratkaisemisessa. Kurssilla perehdytään biologian erilaisiin sovelluksiin lääketieteessä, teollisuudessa, elintarviketuotannossa ja luonnonvarojen kestävä kehityksen mukaisessa käytössä. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat geeniteknologian ja mikrobiologian erilaiset sovellukset. Kurssilla opiskelija suunnittelee ja toteuttaa biologian soveltamiseen liittyvän kokeen tai tutkimuksen.

SOVELTAVAT KURSSIT

BI6 Kokeellinen biologia /1-3

Kurssilla opiskelija syventää tietojaan soluissa tapahtuvista reaktioista, solujen, kudosten ja elinten rakenteista sekä toiminnoista tutkien niitä itsenäisesti käytännön kokein sekä tehden työselostuksia tutkimuksistaan. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää aktiivista tuntityöskentelyä sekä työselostusten tekoa.

BI8 Biologian kertauskurssi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija muodostaa kokonaisuuksia lukiokurssien asiiasisällöistä, hahmottaa syy-seuraussuhteet ja riippuvuudet eri kokonaisuuksien välillä sekä kykenee ongelmanratkaisuun ja osaa soveltaa oppimaansa biologian ainereaalissa. Kurssilla kerrataan lukion pakollisten ja syventävien kurssien tärkeimpiä sisältökokonaisuuksia, harjoitellaan vastaamistekniikkaa ja kerrataan biologian tehtävätyyppejä ja niihin vastaamista

BI9 Luonnon havainnointi (eliökokoelman tekeminen) /1-3

Kurssilla tehdään oma eliökokoelma joko keräämällä tai kuvaamalla ja siihen liittyvä keräysraportti. Kasvikokoelmaa tehtäessä kerätään ja prässätään tai kuvataan ja kootaan digitaaliseen kasvioon itsenäisesti 50 kasvilajia. Eläinten kohdalla lajit kuvataan 50 lajin kokoelmaksi. Hyönteisten kohdalla perinteinen kerääminenkin on vaihtoehto. Opettaja antaa tarkemmat ohjeet. Kurssi suoritetaan omalla ajalla kesän ja kouluvuoden aikana ja arvioidaan suoritusmerkinnällä.

BI10 Eläinten käyttäytyminen /2-3

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää käyttäytymismallien ja evoluution välisen yhteyden, lajikohtaisen käyttäytymisen merkitystä ja eroja sekä oppii ymmärtämään myös koti- ja lemmikkieläinten käyttäytymistä. Kurssin keskeisimpinä sisältöinä on eläinten käyttäytymismallien merkitys lajien evoluutiossa, eläinlajien parinvalinta, elinympäristön hyödyntämiseen liittyvä käyttäytyminen ja käyttäytymisen havainnointi ja esimerkit. Kurssia ei toteuteta joka vuosi ja se arvioidaan suoritusmerkinnällä.

MAANTIEDE

Maantiede on sekä luonnontieteellinen että yhteiskunnallinen oppiaine. Maantieteessä perehdytään elottoman ja elollisen luonnon sekä ihmisen luomien alueellisten järjestelmien rakenteisiin ja toimintoihin. Opiskelija oppii tekemään kenttätutkimuksia ja hankkimaan tietoja eri tietolähteistä ja tulkitsemaan niitä kriittisesti.

SYVENTÄVÄT KURSSIT

GE2 Sininen planeetta /1-2

Kurssilla tarkastellaan luonnonmaantieteen ilmiöitä ja syvennetään ilma-, vesi- ja kivikehän rakenteen ja toiminnan tuntemusta. Keskeisenä näkökulmana ovat luonnossa tapahtuvat prosessit ja niihin liittyvät syy-seuraussuhteet. Kurssilla tutustutaan luonnonmaantieteen tutkimusmenetelmiin ja harjoitellaan geomediaa hyväksi käyttäen tulkitsemaan luonnonmaisemia ja niiden syntyä. Kurssi perehdyttää luonnonmaantieteellisen tiedon käyttöön yhteiskunnassa ja arkielämässä.

GE3 Yhteinen maailma /1-2

Kurssilla tarkastellaan ihmismaantieteen ilmiöitä ja syvennetään ihmistoiminnan alueellisten piirteiden tuntemusta. Keskeisenä näkökulmana on luonnonvarojen ja ympäristön tarjoamien mahdollisuuksien arviointi ihmistoiminnan kannalta. Kurssilla tutustutaan ihmismaantieteen tutkimusmenetelmiin ja harjoitellaan geomedialla hyväksi käyttäen tulkitsemaan ihmistoiminnan jäsentymistä maapallolla. Kurssi perehdyttää ihmismaantieteellisen tiedon käyttöön yhteiskunnassa ja arkielämässä.

GE4 Geomedia – tutki, osallistu ja vaikuta /2

Kurssi perehdyttää aiemmillä kursseilla hankittujen maantieteellisten tietojen ja taitojen soveltamiseen tutkielman laatimisessa tai osallistumis- ja vaikuttamisprojektin toteuttamisessa. Keskeisiä näkökulmia kurssilla ovat osallistuva suunnittelu, maailmanlaajuiset kehitystrendit ja geomedian käyttö tutkimuksessa ja vaikuttamisessa.

SOVELTAVAT KURSSIT

GE5 Matkailumaantiede /1-3

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija osaa pohtia matkailun merkitystä alueelle talouden, ympäristön, kulttuurin ja liikkumisen näkökulmasta, matkailun vaikutuksia matkailijalle sekä matkailun tuomia mahdollisuuksia ja riskejä. Kurssin keskeisimpinä sisältöinä on matkailu alueellisesti ja globaalisti, matkailun muutokset sekä matkailun vaikutukset ja vuorovaikutussuhteet. Lisäksi käsitellään kestävä matkailua, massaturismia, matkailumaisemia sekä maankäytön ristiriitoja, paikalliskulttuurien ja matkailun kohtaamista. Teemoihin perehdytään esimerkkialueiden avulla.

GE7 Maantieteen kertauskurssi /2-3

Kurssi on tarkoitettu maantieteen reaaliokokeeseen valmistautuville opiskelijoille. Kurssin tavoitteena on, että opiskelija muodostaa kokonaisuuksia lukiokurssien asiasisällöistä, hahmottaa syy-seuraussuhteet ja riippuvuudet eri kokonaisuuksien välillä. osaa pohtia maantieteellisiä ilmiöitä paikallisella, alueellisella ja globaalilla tasolla sekä kykenee ongelmanratkaisuun ja osaa soveltaa oppimaansa maantieteen ainereaalissa. Kurssilla kerrataan lukion pakollisten ja syventävien kurssien tärkeimpiä sisältökokonaisuuksia, harjoitellaan vastaamistekniikkaa sekä kerrataan maantieteen tehtävätyyppejä ja niihin vastaamista

FYSIIKKA

Fysiikka on kokeellisuuteen ja havaintoihin perustuva luonnontiede. Fysiikan opiskelu on mielenkiintoista ja älyllisesti haastavaa. Esimerkiksi mittaustekniikasta ja graafisesta esitystavasta on hyötyä myös muiden oppiaineiden opiskeluissa.

SYVENTÄVÄT KURSSIT

FY4 Voima ja liike /2

Kurssilla perehdytään voimaan liikkeen aiheuttajana. Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat liike, voimat, voiman vääntövaikutukset, Newtonin lait ja säilymislait.

FY5 Jaksollinen liike ja aallot /2

Kurssilla perehdytään jaksolliseen ja värähdysliikkeeseen, ympyräliikkeeseen ja gravitaatioon. Kurssilla käsitellään erilaisia aaltoliikkeen sovelluksia mm. lääketieteestä ja musiikista.

FY6 Sähkömagnetismi /3

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija osaa käyttää ja soveltaa sähkömagnetismiin ja valoon liittyviä käsitteitä jokapäiväisen elämän, ympäristön, yhteiskunnan ja teknologian ilmiöissä, osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa tuotosten muodostamisessa sekä harjaantuu ilmaisemaan itseään fysiikalle ominaisilla tavoilla ja analysoimaan eri tietolähteiden argumentointia.

FY7 Aine ja säteily /3

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija osaa käyttää ja soveltaa aineen ja säteilyn käsitteitä jokapäiväisen elämän, ympäristön, yhteiskunnan ja teknologian ilmiöissä sekä syventää kokonaiskuvaa fysiikasta aineen ja maailmankaikkeuden rakennetta selittävänä tieteenä.

SOVELTAVAT KURSSIT**FY9 Kertauskurssi /3**

Kurssi on tarkoitettu fysiikan reaalikokeeseen valmistautuville opiskelijoille. Kurssin tavoitteena on antaa opiskelijoille yhtenäinen ja jäsennelty kuva lukion fysiikan oppimäärästä. Pyritään vahvistamaan opiskelijan osaamista fysiikassa, lasku ym. tehtävien ratkaisemisessa sekä vastausten laatimisessa. Keskeisenä sisältönä on fysiikan pakollisen ja syventävien kurssien sisältöjen kertaaminen. Kurssilla käsiteltävät aiheet tarkentuvat kurssin aikana ja riippuvat kurssille osallistuvien opiskelijoiden tarpeista ja osaamistasosta.

KEMIA

Kemian opetuksen tarkoituksena on tukea luonnontieteellisen ajattelun ja nykyaikaisen maailmankuvan kehittymistä osana monipuolista yleissivistystä. Yleisenä tavoitteena on auttaa näkemään kemia perusluonnontieteenä sekä ymmärtämään kemiallisen tiedon merkitys ihmisen ja luonnon vuorovaikutuksen selittäjänä.

SYVENTÄVÄT KURSSIT**KE2 Ihmisen ja elinympäristön kemiaa /1**

Opiskellaan soveltamaan orgaanisiin yhdisteisiin ja ainemäärään liittyviä käsitteitä jokapäiväisen elämän, ympäristön, yhteiskunnan ja teknologian ilmiöissä. Tutustutaan mittaustekniikkaan.

KE3 Reaktiot ja energia /2

Kurssilla käsitellään kemian merkitystä energiaratkaisujen ja ympäristön kannalta ja opetellaan kemiallisen reaktion symbolista ilmaisua ja tasapainottamista. Kurssilla tutustutaan lisäksi orgaanisten ja epäorgaanisten yhdisteiden reaktioihin ja niiden sovelluksiin. Kurssilla tutustutaan myös kaasujen ominaisuuksiin.

KE4 Materiaalit ja teknologia /2

Kurssilla tutustutaan kemian merkitykseen teknologiassa ja yhteiskunnassa ja käsitellään metalleja ja polymeerejä sekä niiden käyttöä. Kurssilla käsitellään hapetus-pelkistysreaktioita ja sähkökemian keskeisiä periaatteita. Kemiallisten reaktioiden laskennallinen soveltaminen kuuluu myös kurssin sisältöön.

KE5 Reaktiot ja tasapaino /2

Kurssilla tutustutaan kemian merkitykseen kestävän tulevaisuuden rakentamisessa. Kurssilla käsitellään tasapainoreaktioita ja happo-emäsreaktioita, joita tarkastellaan myös laskennallisesti.

SOVELTAVAT KURSSIT**KE6 Työkurssi /2**

Kurssilla tutustutaan kokeelliseen työskentelyyn kemiassa. Kurssin tavoitteena on, että opiskelija oppii kokeellisen työskentelyn perusteet eli käyttämään kemian laborointilaitteita sekä suunnittelemaan ja tekemään yksinkertaisia kemiallisia kokeita. Tavoitteena on myös oppia tieteellisen raportoinnin perusteet työselostuksia tekemällä. Kurssin keskeistä sisältöä on opiskelijoiden tekemät kokeelliset työt. Töiden aiheet valitaan niin, että ne tukevat aiemmin käydyillä kemian kursseilla opittuja asioita.

KE7 Kemian kertauskurssi

Kurssi on tarkoitettu kemian reaalikokeeseen valmistautuville opiskelijoille. Kurssin tavoitteena on antaa opiskelijoille yhtenäinen ja jäsenelty kuva lukion kemian oppimäärästä. Pyritään vahvistamaan opiskelijan osaamista kemiassa, lasku ym. tehtävien ratkaisemisessa sekä vastausten laatimisessa. Keskeisenä sisältönä on kemian pakollisen ja syventävien kurssien sisältöjen kertaaminen. Kurssilla käsiteltävät aiheet tarkentuvat kurssin aikana ja riippuvat kurssille osallistuvien opiskelijoiden tarpeista ja osaamistasosta.

USKONTO (ev.lut.)

Uskonnon opiskelu antaa tietoja uskonnoista ja arvoista sekä virikkeitä oman elämäkatsomuksen rakentamiseksi.

PAKOLLISET KURSSIT

UE2 Maailmanlaajuinen kristinusko /2

SYVENTÄVÄT KURSSIT

UE3 Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä /1-2

Kurssilla tutustutaan luonnonuskontoihin, hindulaisuuteen, buddhalaisuuteen, sikhiläisyyteen, jainalaisuuteen, kungfutselaisuuteen, taolaisuuteen, shintolaisuuteen sekä uusiin uskonnollisiin liikkeisiin.

UE4 Uskonto suomalaisessa yhteiskunnassa /2-3

Opiskelija saa monipuolisen kuvan nyky-Suomen uskontotilanteesta. Tutustumme maamme uskonnollisiin yhteisöihin ja niiden merkitykseen mm. politiikassa, työelämässä ja taloudessa. Kurssi kannustaa opiskelijaa aktiiviseen keskusteluun uskonnon ja katsomusten merkityksestä ja vaikutuksista Suomessa. Teemoina ovat mm. uskonnon- ja katsomuksenvapaus sekä yhdenvertaisuus ja syrjintä. Osana kurssia voidaan toteuttaa vapaaehtoisprojekti tai järjestää vierailuja.

UE5 Uskonnot ja media /2-3

Kurssilla tutustutaan uskontoon liittyviin ajankohtaisiin teemoihin mediassa. Kurssilla analysoidaan ja arvioidaan uskonnon ja median välisiä suhteita ja harjoitellaan uskontoon liittyvän informaation ja lähteiden kriittistä arviointia. Kurssilla tuotetaan uskontoon liittyvää mediasisältöä tai laaditaan media-analyysi.

SOVELTAVAT KURSSIT

UE7 Kertauskurssi /3

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija saa itselleen kokonaisnäkömyksen oppiaineen keskeisistä sisällöistä, ymmärtää ja osaa soveltaa teologista ja uskontotieteellistä tutkimusta, motivoituu ja saa valmiuksia uskonnon itsenäiseen kertaukseen ja opiskeluun, tutustuu uskonnon ainerealin tehtävätyyppeihin ja harjoittelee uskonnon ainerealin vastustekniikkaa. Kurssilla kerrataan, syvennetään ja nivotaan yhteen lukion uskonnon kurssien keskeisiä asioita sekä harjoitellaan uskonnon ainerealiin vastaamista.

ORTODOKSINEN USKONTO

PAKOLLISET KURSSIT

UO1 Uskonto ilmiönä – ortodoksisuus, juutalaisuus ja islam /1-3

UO2 Ortodoksisuus maailmassa /1-3

Opetus tapahtuu etäopiskeluna Digiluokka-ympäristössä (www.tutorhouse.fi/digiluokka).

ELÄMÄNKATSOMUSTIETO

Elämänkatsomustietoa opiskelevat uskonnosta vapautetut, mutta kursseille voivat osallistua muutkin, esim. pienten uskontojen jäsenet. Elämänkatsomustiedon ihanteena on hyvä ihminen, joka osaa ottaa huomioon toiset, toteuttaa kansalaisena demokratian ja kestävän kehityksen periaatteita ja tuntee katsomuksellisia peruskäsitteitä ja -teorioita. Opiskelijan on osattava vertailla ja arvioida tarjottua tietoa, varsinkin ajankohtaistietoa, jota kursseilla käytetään oppiaineena.

PAKOLLISET KURSSIT

ET1 Maailman katsomus ja kriittinen ajattelu / 1-3

ET2 Ihminen, identiteetti ja hyvä elämä /1-3

Opetus tapahtuu etäopiskeluna Digiluokka-ympäristössä (www.tutorhouse.fi/digiluokka).

FILOSOFIA

Filosofia on yleistä ajattelun taitoa kehittävä oppiaine, jossa todellisuutta ja ihmisen toimintaa pyritään hahmottamaan kokonaisvaltaisella tavalla ja erilaisten näkökulmien kokeilemisen kautta. Filosofiasa tarkastellaan ihmisten toiminnan taustalla vaikuttavia arvoja ja merkityksiä ja tartutaan elämän suuriin kysymyksiin: pohditaan todellisuuden luonnetta, sekä tiedon ja moraalin perusteita. Filosofian erityisluonne on sen tavassa jäsentää ongelmia järkiperäisesti ja keskustellen. Oppiaine auttaa opiskelijaa muodostamaan ja perustelemaan omia näkemyksiään, sekä toisaalta ymmärtämään myös toisenlaisia tapoja ajatella.

PAKOLLINEN KURSSI

FI2 Etiikka /2

SYVENTÄVÄT KURSSIT

FI3 Yhteiskuntafilosofia /2-3

Kurssilla perehdytään yhteiskuntafilosofian keskeisiin käsitteisiin ja suuntauksiin sekä perusnäkömyksiin yksilön suhteesta yhteisöihin, yhteiskuntaan ja valtioon. Aiheina mm. yhteiskunnallisten instituutioiden oikeuttaminen, oikeudenmukaisuus, valta, työnjako, talous ja hyvinvointi, poliittiset ihanteet ja niiden toteuttaminen sekä yhteiskunnalliset jännitteet ja niiden ratkaiseminen.

FI4 Tieto, tiede ja todellisuus /2-3

Tutustutaan metafysiikan, tietoteorian ja tieteenfilosofian keskeisiin kysymyksiin. Aiheina mm. todellisuuden rakenne, totuusteoriat, tiedon mahdollisuudet ja rajat, tieteellisen tutkimuksen luonne sekä selittäminen ja tieto eri tieteissä.

SOVELTAVA KURSSI

FI5 Filosofian kertauskurssi /3

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija muodostaa kokonaiskäsitteellisen filosofian, motivoituu oppiaineen itsenäiseen kertaamiseen ja opiskeluun, saa valmiuksia filosofian ainerealin erityyppisten tehtävien analysoimiseen ja vastaamiseen sekä oppii yhdistelemään ja soveltamaan eri filosofian kurssien ilmiöitä ja asioita, myös oppiainerajat ylittäviksi kokonaisuuksiksi. Kurssilla kerrataan, syvennetään ja nivotaan yhteen lukion filosofian kurssien keskeisiä asioita sekä harjoitellaan filosofian ainerealiin vastaamista.

PSYKOLOGIA

Psykologian teorioiden, tutkimusten ja käsitteistön opiskelulla pyritään kehittämään tieteellistä näkemystä ihmisen psyykkisestä toiminnasta. Psykologian tieteellis-kokeellinen ja toisaalta soveltava luonne antavat opiskelijalle mahdollisuuden kehittää myös omaa kriittistä ajatteluaan psykologisista ilmiöistä sekä lisätä itse- ja ihmistuntemustaan. Psykologian opintoja voi hyödyntää nykyisin lähes kaikilla ammattialoilla, etenkin hoito- ja sosiaalialoille pyrittäessä ja muissa ihmiskeskeisissä työtehtävissä.

SYVENTÄVÄT KURSSIT

PS2 Kehittyvä ihminen /1-2

Kurssilla käsitellään ihmisen kehitystä ja muuttumista elämänkaaren aikana. Erityisesti perehdytään lapsuus- ja nuoruusiän psykologiaan ja niihin liittyvään teoria- ja tutkimustietoon.

PS3 Tietoa käsittelevä ihminen /2

Kurssilla perehdytään kognitiivisiin perustoimintoihin eli havaitsemiseen, tarkkaavaisuuteen ja muistiin sekä yhteen korkeamman kognitiivisen toiminnan ilmiöön, kuten päätöksenteko, ongelmanratkaisu, asiantuntijuus tai kielelliset toiminnot.

PS4 Tunteet, psyykkinen hyvinvointi ja mielenterveys /2-3

Kurssilla tutustutaan tunteita ja mielenterveyttä koskevaan tutkimukseen. Kurssin aiheita ovat mm. tunneteoriat ja tunteiden merkitys vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille, psyykkinen työ, stressi, unen ja nukkumisen merkitys, mielenterveyden ylläpito sekä mielenterveyden häiriöt ja niiden hoito.

PS5 Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen /2-3

Kurssilla perehdytään persoonallisuuspsykologiaan ja tutustutaan sosiaalipsykologian perusteisiin. Kurssin aiheita ovat mm. persoonallisuuden pysyvyys ja muuttuvuus, persoonallisuusteoriat, persoonallisuus ja kulttuuri sekä tilannetekijöiden ja ryhmäilmiöiden vaikutus yksilön toimintaan yhteisöissä ja sosiaalisissa verkostoissa.

SOVELTAVAT KURSSIT

PS6 Sosiaalipsykologia /2-3

Kurssilla laajennetaan sosiaalipsykologian tuntemusta. Kurssin aiheita ovat mm. vuorovaikutus, vaikuttaminen, ryhmien sisäiset ja ryhmien väliset suhteet ja itsensä ymmärtäminen ryhmän jäsenenä. Kurssin aikana voidaan tehdä pieni sosiaalipsykologinen tutkimus ja kirjoittaa siitä tutkimusraportti.

PS7 Psykologian kertauskurssi /3

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija muodostaa kokonaiskäsitteen psykologiasta tieteenalana, motivoituu oppiaineen itsenäiseen kertaamiseen ja opiskeluun, saa valmiuksia psykologian ainerealin erityyppisten tehtävien analysoimiseen ja vastaamiseen sekä oppii yhdistelemään ja soveltamaan eri psykologian kurssien ilmiöitä ja asioita, myös oppiainerajat ylittäviksi kokonaisuuksiksi. Kurssilla kerrataan, syvennetään ja nivotaan yhteen lukion psykologian kurssien keskeisiä asioita sekä harjoitellaan psykologian ainerealiin vastaamista.

HISTORIA

Historia on menneisyyttä ja muutoksia kuvaava ja tutkiva oppiaine. Tuntemalla historiallisia muutoksia opiskelija pystyy ymmärtämään nykyaikaa ja siten muokkaamaan maailmankatsomustaan ja mielipiteitään ihmisestä ja yhteiskunnasta. Historian ja yhteiskuntaopin opiskeluun kuuluu myös tietojen kriittinen arviointi (lähdekritiikki) ja kansalaisvalmiuksien kehittäminen - em. taidot ohjaavat osallistumaan yhteiskunnalliseen toimintaan.

PAKOLLISET KURSSIT

HI2 Kansainväliset suhteet /2

HI3 Itsenäisen Suomen historia /2

SYVENTÄVÄT KURSSIT

HI4 Eurooppalaisen maailmankuvan kehitys /1-2

Kurssi tarkastelee yhteiskunnallisen ajattelun, aatteiden ja ihmisoikeuksien kehittymistä sekä myyttisiä, uskonnollisia ja tieteellisiä maailmanselityksiä antiikista nykypäivään. Kurssilla perehdytään kulttuuriperintöön, taiteeseen ja tieteeseen oman aikansa ilmentäjinä Euroopassa. Tarkastelun kohteena on eurooppalainen ihminen, yksilön ja yhteiskunnan suhde, sukupuoli ja arkielämä.

HI5 Ruotsin itämaasta Suomeksi / 2

Kurssi tarkastelee Suomen kehitystä osana Itämeren alueen historiaa autonomian ajalle asti. Kurssilla perehdytään yhteiskunnan, talouden ja ympäristön lisäksi yhteisöjen ja yksilöiden väliseen vuorovaikutukseen, arjen historiaan ja ihmisten elämäntapaan sekä elinkeinoihin historian eri vaiheissa. Kurssilla syvennytään erityisesti lähiympäristön historian lähteisiin ja erilaisiin tutkimusmenetelmiin.

HI6 Maailman kulttuurit kohtaavat /2

Kurssilla perehdytään kulttuurin käsitteeseen ja kulttuurieroja koskevan ajattelun muutoksiin sekä tarkastellaan, miten suhtautuminen eri kulttuureihin on vaihdellut ajattelun ja yhteiskuntien rakenteen muuttuessa. Kulttuuri ymmärretään kokonaisvaltaisena käsitteenä. Kurssilla tarkastellaan eurooppalaisten ja Euroopan ulkopuolisten kulttuurien kohtaamista ja vuorovaikutusta historian eri aikoina.

SOVELTAVAT KURSSIT

HI8 Kertauskurssi /3

Kurssilla valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin ja harjoitellaan esseekysymysten vastaustekniikkaa pääsääntöisesti vanhojen historian YO-tehtävien avulla. Erityisesti kurssilla opetellaan analysoimaan tekstinäytteitä sekä graafista ja kuvallista aineistoa. Kurssi edellyttää aktiivista osallistumista tunneille sekä itsenäistä työskentelyä.

HI9 Kylmän sodan maailma / 1-2

Tämä lukion soveltava kurssi käsittelee toisen maailmansodan lopulta Neuvostoliiton hajoamiseen jatkunutta kylmän sodan aikaa. Kyseisen aikakauden ilmiöitä lähestytään monipuolisesti: tarkastelu ei rajoitu yksistään poliittiseen historiaan, vaan myös kylmän sodan aatteelliset, taloudelliset ja yhteiskunnalliset ulottuvuudet saavat sijaa kurssin ohjelmassa. Tarkoituksena on, että opiskelijat ymmärtävät kylmän sodan vaikutuksen niin nykyiseen maailmanpoliittiseen tilanteeseen kuin Euroopassa vallitseviin jännitteisiinkin. Kurssin aikana opiskelijat tutustuvat erilaisiin kylmää sotaa käsitteleviin dokumentteihin ja tekevät niiden pohjalta erilaisia projektitehtäviä.

HI10 Venäjän historia /1-2

Perehdytään Venäjän syntyyn ja nousuun suurvallaksi sekä Neuvostoliiton aikaan ja uuden Venäjän rakentamiseen. Kurssin aiheet leikkaavat historiaa, taloutta, kulttuuria ja Venäjän nykypäivää. Kurssin voi suorittaa millä vuosiluokalla tahansa ja kurssia varten ei tarvitse olla suoritettuna aiempia historian kursseja.

HI12 Kansanmurhasta Lähi-idän kriisiin /1-3

Miksi juutalaisia on vainottu eri aikoina? Miksi heitä ja muitakin kansanryhmiä tapettiin miljoonittain natsi-Saksassa toisen maailmansodan aikana? Miksi ja miten rotuoppeja toteutettiin? Mitä muita kansanmurhia on tehty? Kuinka ihmisoikeuksia alettiin vaalia sodan jälkeen ja miksi Israel on ollut keskeinen osapuoli Lähi-idän kriiseissä? Edeltävät opinnot: HI2-kurssi Kansainväliset suhteet.

YHTEISKUNTAOPPI

PAKOLLISET KURSSIT

YH2 Taloustieto /1-2

YH3 Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma /2

SYVENTÄVÄT KURSSIT

YH4 Kansalaisen lakitieto /2-3

Kurssilla perehdytään Suomen oikeusjärjestyksen ja oikeuden käytön perusasioihin. Tutustutaan tärkeimpiin oikeudellisiin sopimuksiin ja tiedon lähteisiin sekä paneudutaan tavanomaisten oikeusasioiden hoitamiseen.

SOVELTAVAT KURSSIT

YH5 Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta /1-3

Kurssilla opiskelija oppii perusasiat yrittäjyydestä ja erilaisista yrittäjyyden muodoista ja tutustutaan yrittäjyyden suomiin mahdollisuuksiin. Pääpaino kurssilla on kuitenkin käytännön toteutuksessa, eli oman (kuvitteellisen) yrityksen tai tapahtuman luomisessa ja suunnittelussa sekä kummiyritystoiminnan kautta käytännössä oppimisessa. Painopiste tulee olemaan matkailualan yrityksissä ja tapahtumissa.

Kurssilla tehdään yhteistyö paikallisten yritysten sekä Saimaan Ammattikorkeakoulun kanssa. Kurssilla opiskelija luo yksin tai pienryhmissä yhteisen yritysidean/tapahtuman. Hän oppii yrityksen perustamisen perusasioita sekä pyrkii löytämään omia vahvuuksia, joita voisi hyödyntää yrittämisessä. Kurssin aikana oppilaalle avautuu matkailualan suomat opiskelu- ja työmahdollisuudet omalla alueellaan.

YH6 Taloustiedon jatkokurssi /2-3

Kurssilla syvennyttään kauppatieteiden perusteisiin taloustiedon (YH2) kurssia syvällisemmin. Tarkoitus on syventää jo opittuja tietoja, sekä seurata ja tutkia ajankohtaisia talouskysymyksiä ja talouspolitiikan aiheita. Kurssin pääpainopiste on kansantaloustieteessä, mutta tutustumme myös muihin kauppatieteiden osa-alueisiin kuten laskentatoimeen ja markkinointiin. Kurssi sopii mainiosti yhteiskuntaopin ainereaalikoetta varten kertaamiseen, sekä antaa valmiuksia yhteiskuntatieteen ja kaupallisen alan jatko-opintoihin ja pääsykokeeseen.

YH7 Yhteiskuntaopin kertauskurssi /3

Kerrataan lukion yhteiskuntaopin kurssien sisältöä ainereaalikoetta varten. Kurssilla käydään läpi aikaisemmin opiskeltujen yhteiskuntaopin kurssin (YH1-YH4) keskeisimpiä aiheisältöjä. Kurssilla hiotaan myös vastaustekniikkaa erilaisiin ylioppilaskokeen tehtävätyyppeihin.

YH9 Valta ja vaikuttaminen /2-3

Kurssi käsittelee monipuolisesti vallankäyttöä ja sen eri muotoja. Kurssilla tarkastellaan erityisesti demokratian toteutumisen ehtoja niin paikallisella, valtiollisella kuin kansainväliselläkin tasolla. Lisäksi tutustutaan erilaisiin valtainstituutioihin kuten puolueisiin ja kansalaisjärjestöihin. Myös vallankäytön henkilökohtaiset ja sosiaaliset ulottuvuudet, esimerkiksi karismaattinen johtajuus ja sukupuolitunut valta, ovat tarkasteltavina. Kurssin yhteydessä pyritään järjestämään opetuskäynti eduskuntataloon.

TERVEYSTIETO

Terveystieto antaa tietoja ja taitoja terveydestä ja terveistä elämäntavoista. Se pyrkii erityisesti korostamaan sitä, mikä merkitys omilla henkilökohtaisilla tavoilla ja totumuksilla on yksilön ja häntä ympäröivän yhteisön fyysiseen ja psyykkiseen hyvinvointiin.

SYVENTÄVÄT KURSSIT

TE2 Ihminen, ympäristö ja terveys /1-3

Kurssilla tarkastellaan terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta voimavarana ja perehdytään sosiaaliseen kestävyteen osana kestävästä tulevaisuudesta tavoitteita. Keskeistä on myös tarkastella perimän ja ympäristöön liittyvien tekijöiden yhteyksiä ja vaikutuksia terveyteen ja toimintakykyyn.

TE3 Terveyttä tutkimassa /2-3

Kurssilla luodaan kokonaiskuvaa terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn historiallisista kehityslinjoista ja tulevaisuuden haasteista pääpiirteissään. Kurssilla vahvistetaan opiskelijan valmiuksia hankkia ja arvioida terveyteen liittyvää tutkimus- ja arkitietoa ja soveltaa terveystieteiden aktiivisena kansalaisena. Kurssilla perehdytään terveyteen vaikuttavien tekijöiden kriittiseen arviointiin ja pohditaan tutkimuksen ja päätöksenteon mahdollisuuksia terveyden edistämässä lähiyhteisöissä, yhteiskunnassa ja globaalisti.

SOVELTAVAT KURSSIT

TE4 Terveystiedon kertauskurssi /2-3

Kurssi valmistaa opiskelijaa terveystiedon ainereaaliiin ylioppilaskirjoituksissa.

TE5 Kehon ja mielen hyvinvointi /2-3

Kurssin tavoitteena on tukea opiskelijan kokonaisvaltaista hyvinvointia ja opinnoissa jaksamista. Kurssilla käsitellään erilaisia henkisen hyvinvoinnin sisältöjä kuten stressinhallinta, onnellisuus, motivaatio, opiskelu- ja työhyvinvointi. Lisäksi kurssilla käsitellään eri rentoutumismenetelmien teoriaa ja tehdään mielen ja kehon tasapainoa kehittäviä harjoituksia kuten jooga, syvävenyttely ja hengitysrentoutus. Kurssi sisältää sekä teoriaopiskelua että käytännön harjoituksia. Asiantuntijavierailijoita hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan.

LIIKUNTA

Lukioliikunta antaa virikkeitä, taitoja ja valmiuksia erilaisten liikuntalajien ja liikuntamuotojen harrastamiseen. Liikunta lisää itsetuntemusta sekä auttaa ymmärtämään elinikäisen liikunnan merkityksen terveyden, hyvinvoinnin, opiskeluvireyden ja työkyvyn keskeisenä tekijänä.

Lisäksi voi suorittaa valtakunnallisen liikunnan (LILDo1) ja tanssin (TALDo4) lukiodiplomin.

PAKOLLISET KURSSIT

LI2 Aktiivinen elämäntapa /2

SYVENTÄVÄT KURSSIT

LI3 Terveyttä liikkuen /2-3

Kurssilla syvennetään erityisesti fyysiseen toimintakykyyn liittyviä taitoja ja tietoja. Kurssin tavoitteena on oman säännöllisen liikunnan edistäminen sekä fyysisten ominaisuuksien seuraaminen ja kehittäminen. Opettaja ohjaa liikuntaohjelman suunnittelua ja toteutusta. Liikuntasuunnitelma toteutetaan mahdollisuuksien mukaan liikuntateknologiaa hyväksi käyttäen.

LI4 Yhdessä liikkuen /1-2

Kurssilla syvennetään erityisesti sosiaalisen toimintakyvyn osa-alueen taitoja ja tietoja. Kurssin tavoitteena on edistää opiskelijoiden sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Työtavoissa painottuu opiskelijaryhmän aktiivinen osallisuus, toiminnallisuus ja yhteistoiminta. Kurssin sisältönä voi olla jokin yhdessä toteutettava liikunta, kuten vanhojenpäivän tanssit tai muu projektiluonteinen kokonaisuus.

LI5 Hyvinvointia liikkuen /2-3

Kurssilla syvennetään erityisesti psyykkisen toimintakyvyn osa-alueen taitoja ja tietoja. Kurssin tavoitteena on tukea opiskelijan jaksamista ja lisätä opiskeluvireyttä rentouttavien ja elämyksellisten liikuntakokemusten kautta. Monipuoliset liikuntatehtävät mahdollistavat osallisuuden, liikunnallisen pätevyyden ja kehollisen ilmaisen kokemuksia.

SOVELTAVAT KURSSIT

LI6 Vanhat tanssit /2

Kurssilla opetellaan vanhoja tansseja, jotka esitetään lukion vanhojen päivänä omassa oppilaitoksessa, mahdollisuuksien mukaan muissa oppilaitoksissa sekä yhteisesityksessä.

LI8 Palloilu /2-3

Kurssilla harjoitellaan monipuolisesti eri pallopelejä joukkueessa ja pienemmissä ryhmissä.

LI10 Retkeily /1-2

Kurssilaiset suunnittelevat ja toteuttavat viikonlopun mittaisen vaellusretken maastoyöpymiseen.

HUOM! Sitovat ilmoittautumiset kurssille tehdään keväällä ennen kurssia.

LI11 Melonta /2-3

Kurssilla perehdytään retkimelontaan sekä teoriassa että käytännössä. Kurssi sisältää oppitunteja, käytännön opastuksen melontaretkeilyyn sekä viikonlopun mittaisen melontaretken maastoyöpymiseen. Opiskelija vastaa itse kurssista aiheutuvista kuluista (noin 25 €).

HUOM! Sitovat ilmoittautumiset kurssille tehdään keväällä ennen kurssia.

LUKIODIPLMIKURSSIT (lukiodiplomien yleinen kuvaus kurssioppaan lopussa)

LILDo1 Liikunnan lukiodiplomi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan liikunnassa. Liikunnan lukiodiplomin tavoitteena on, että opiskelija pohtii monipuolisesti liikunnan merkitystä elämässään samalla kehittäen fyysistä toimintakykyään, liikunnallista erityisosaamistaan, harrastuneisuuttaan ja yhteistyökykyään. Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat liikunnan osioiden lisäksi liikunnallisen tutkielman sekä portfolion tekeminen. Liikunnan lukiodiplomi muodostuu liikuntakykyisyyden, liikuntatietojen, erityisosaamisen, harrastuneisuuden ja yhteistyötaitojen sekä portfolion muodossa tehtävän itsearviointin muodostamasta kokonaisuudesta.

TALDo4 Tanssin lukiodiplomi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan tanssissa. Tanssin lukiodiplomin suorittamisen tavoitteena on tukea ja kuvata opiskelijan pitkäaikaista tanssin opiskelua lukion aikana. Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat opiskelijan valitsema tanssillinen tehtävä, sen valmistelu ja kirjallinen työ. Tanssillisen tehtävän opiskelija voi suorittaa joko esiintymällä tanssijana tai tekemällä koreografian. Tehtävä voi olla soolo- tai ryhmäteos. Tanssin lukiodiplomi on tanssillisen tehtävän ja tutkielman muodostama kokonaisuus.

Tanssin lukiodiplomi suoritetaan yhteistyössä Tanssistudio Jamin kanssa.

MUSIIKKI

Lukion musiikin opetus pyrkii vahvistamaan oppilaan taiteellista yleissivistystä ja kasvattamaan musiikkia arvostavia ja musiikilliseen ilmaisuun kykeneviä kansalaisia. Taidekasvatuksen osana se tukee oppilaan esteettistä kasvua ja antaa toisaalta oman kokemisen ja tekemisen kautta aineksia hahmottaa soivaa elinympäristöä. Opetuksessa korostuu oppilaan itsenäisen musiikillisen ajattelun ja luovan ilmaisun kehittyminen siten, että hän voi toimia aktiivisesti musiikin parissa yksilönä ja ryhmän jäsenenä.

Lisäksi voi suorittaa valtakunnallisen musiikin (MULDo2) lukiodiplomin.

PAKOLLISET KURSSIT

MU2 Moniääninen Suomi /1-3

SYVENTÄVÄT KURSSIT

MU3 Ovet auki musiikille /2-3

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija oppii tuntemaan itselleen uusia musiikinlajeja, musiikkityylejä ja -kulttuureja sekä ymmärtää musiikin kulttuurisidonnaisuutta. Hän tarkastelee eri musiikkikulttuurien käytäntöjen samankaltaisuutta tai erilaisuutta ja oppii ymmärtämään, miten jokainen kulttuuri määrittelee itse oman käsityksensä musiikista. Kurssilla tutustutaan syvällisesti joihinkin musiikinlajeihin tai musiikkikulttuureihin. Opiskelija kehittää musisointitaitojaan sekä taitojaan hankkia ja käsitellä tietoa. Kurssin voi suorittaa myös projektina.

MU4 Musiikki viestii ja vaikuttaa /2-3

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu musiikin käyttöön ja vaikutusmahdollisuuksiin eri taidemuodoissa, monimediaisissa tieto- ja viestintäympäristöissä sekä yhteiskunnassa. Opiskelija tutkii musiikin yhteyttä tekstiin, kuvaan ja liikkeeseen ja perehtyy tarkemmin musiikin käyttötapoihin esimerkiksi elokuvassa, näyttämöllä, joukkoviestimissä tai verkkoympäristöissä muutaman rajatun näytteen avulla. Sisältöjen tarkastelussa painottuu pyrkimys kokonaisuuksien ymmärtämiseen. Musiikin vaikuttavuutta tutkitaan analysoimalla olemassa olevaa materiaalia tai tuottamalla sitä itse. Kurssin voi suorittaa myös taiteidenvälisenä tai monialaisena projektina.

SOVELTAVAT KURSSIT

MU8 Bändi- ja esiintymiskurssi III /1-3

Kurssin tavoitteena on vahvistaa ja kehittää opiskelijoiden yhteismusisointi- ja esiintymistaitoja. Kurssilla valmistellaan ohjelmanumeroita koulun juhliin ja muihin tapahtumiin. Opiskelijoista kootaan laulu- ja soittoryhmiä, jotka harjoittelevat vaihtelevaa ohjelmistoa itsenäisesti ja opettajan johdolla. Itse esiintymistilanteeseen ja sen tuomiin haasteisiin kiinnitetään myös huomiota. Opiskelijat osallistuvat harjoiteltavan ohjelmiston valintaan. Opiskelija voi halutessaan osallistua kurssille kolme kertaa (Bändi- ja esiintymiskurssi I, II ja III) vapaavalintaisessa järjestyksessä.

MU10 Tahdon laulaa II /1-3

Kurssin tavoitteena on vahvistaa opiskelijoiden laulutaitoa ja yhteismusisointikykyä. Kurssin aikana saadaan ohjausta oikeanlaiseen äänentuottamiseen, stemmalauluun ja mikrofonin käyttöön. Pääasiassa opiskelu tapahtuu ryhmässä, mutta kurssin aikana saa myös yksilöohjausta. Harjoiteltava ohjelmisto on tyyliltään ja tasoltaan vaihtelevaa, ja opiskelijat osallistuvat sen valintaan. Kappaleita voidaan mahdollisesti esittää koulun juhlissa ja tapahtumissa. Opiskelija voi osallistua kurssille kaksi kertaa (Tahdon laulaa I ja II) vapaavalintaisessa järjestyksessä.

MU13 Musiikkiteknologia /1-3

Kurssin tavoitteena on tutustua musiikkiteknologiaan monipuolisesti. Kurssilla tutustutaan äänenvahvistamisen ja miksausksen perusteisiin, tietokoneen käyttöön säveltämisen ja sovittamisen apuvälineenä, joihinkin musiikinteko-ohjelmiin sekä pienimuotoisesti musiikin äänittämiseen. Kurssin aikana tuotettua materiaalia voidaan esittää koulun aamunavauksissa. Kurssiin kuuluu vierailukäyntejä.

MU14 Keikalle! /2-3

Kurssin tavoitteena on, että opiskelijat valmisteleval yhdessä tai pienemmissä ryhmissä esityskokonaisuuden/-kokonaisuuksia, joiden kanssa lähtevät keikalle (kohteena esim. päiväkodit, koulut, palvelutalot, nuorisotalot, marketit). Kurssille osallistuvilta edellytetään soitto- tai laulutaitoa ja omatoimisuutta. Opiskelijat valitsevat esitettävän ohjelmiston, ja opettajan avustuksella suunnittelevat ja toteuttavat keikan/keikkoja.

LUKIODIPLOMIKURSSI (lukiodiplomien yleinen kuvaus kurssioppaan lopussa)

MULDo2 Musiikin lukiodiplomi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija antaa lukioaikanaan näytön musiikillisesta erityisosaamisestaan ja erityisestä harrastuneisuudestaan musiikissa. Opiskelija osoittaa musiikillista osaamistaan ja harrastuneisuuttaan valmistamalla musiikin taidollista ja tiedollista hallintaa osoittavan projektin tai kokoamalla näytesalkun lukioaikaisista musiikkiopinnoistaan ja -toiminnastaan. Musiikin lukiodiplomin voi toteuttaa joko yksin tai ryhmän jäsenenä. Kurssin keskeiset sisällöt perustuvat musiikin lukiodiplomin erilaisiin toteutustapoihin ja osa-alueisiin. Musiikin lukiodiplomi muodostuu neljästä osasta, jotka ovat opiskelijan musiikillinen omaelämäkerta, musiikkiprojekti tai musiikillinen näytesalkku, yhteenvedo ja arvioitsijoiden lausunto.

KUVATAIDE

Kuvataideopinnot koostuvat pakollisista, syventävistä ja soveltavista kursseista. Kuvataideopintoja laajentavat teemaopintokokonaisuudet sekä taiteiden väliset opinnot. Opiskelija voi halutessaan muodostaa kuvataideopinnoista kolme erilaista opintolinjaa: Piirustus, maalaus ja grafiikka (KU1, KU4, KU8 ja KU9), valokuvaus ja media (KU3, KU5 ja KU7) ja/tai muotoilu, kolmiulotteinen suunnittelu ja rakennetut ympäristöt (KU2, KU6 ja KU9). Kuvataiteen pakolliset kurssit toivotaan suoritettavan numerojärjestyksessä.

Kuvataiteen opintojen päätteeksi opiskelija voi suorittaa valtakunnallisen kuvataiteen (KULDo2) tai median lukiodiplomin (MELDo5) (median lukiodiplomi yhteistyössä äidinkielen kanssa).

Lisäksi voi suorittaa valtakunnallisen kuvataiteen (KULDo3) ja median (MELDo5) lukiodiplomin.

PAKOLLISET KURSSIT

KU2 Muotoillut ja rakennetut ympäristöt /1-2

SYVENTÄVÄT KURSSIT

KU3 Osallisena mediassa /1-3

Kuvataiteen osa-alueet valokuvaus ja liikkuva kuva omakohtaisena toimintamuotona median maailmassa tuottaen ja tutkien median ilmiöitä.

KU4 Taiteen monet maailmat /2-3

Taiteen historian lähtökohdista tutustutaan eri aikojen kulttuureihin sekä toteutetaan sen pohjalta omia töitä eri materiaalein ja tekniikoin

SOVELTAVAT KURSSIT

KU5 Kuvan tehtävä mediassa /1-3

Sarjakuva, valokuva, elokuva, animaatio, mainoskuva, lehtikuva, uutiskuva, taidekuva, propagandakuva, dokumenttikuva osana kuvataiteellista työskentelyä.

KU7 Valokuva taidemuotona ja dokumentoinnin välineenä /1-3

Opiskelija tuottaa omista lähtökohdista valokuvaprojektin.

KU8 Piirustuksen ja maalauksen työpaja /2-3

Opiskelija perehtyy kaksiulotteisen kuvantekemisen materiaaleihin ja tekniikoihin. Tutustuminen nykytaiteen maailmaan.

LUKIODIPLOMIKURSSIT (lukiodiplomien yleinen kuvaus kurssioppaan lopussa)

KULDo3 Kuvataiteen lukiodiplomi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan kuvataiteessa. Kuvataiteen lukiodiplomin tavoitteena on, että opiskelija osoittaa kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin laaja-alaista osaamistaan tuottamalla, tulkitsemalla ja arvottamalla monipuolisesti erilaisia kuvia. Kurssin keskeiset sisällöt perustuvat opiskelijan lukiodiplomille asettamiin tavoitteisiin sekä hänen valitsemaansa tehtävään, näkökulmaan ja toteutustapaan. Kuvataiteen lukiodiplomi muodostuu teoksesta sekä työskentelyprosessia, itsearviointia ja kuvataiteen tuntemusta kuvaavasta portfolioista.

MELDo5 Median lukiodiplomi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta mediaosaamisestaan ja harrastuneisuudestaan. Median lukiodiplomin tavoitteena on edistää opiskelijan monipuolisia media- ja vuorovaikutustaitoja sekä median välineiden, ilmaisukeinojen ja mahdollisuuksien luovaa käyttöä. Lisäksi edellytetään informaation kriittisen valinnan, tulkinnan, arvioinnin ja jäsentelyn taitoa, mediasuhteen pohdintaa ja median toimintaympäristön hahmottamista. Kurssin keskeiset sisällöt perustuvat opiskelijan valitsemaan tehtävään, näkökulmaan ja toteutustapaan. Median lukiodiplomi on portfolion ja mediaesityksen muodostama kokonaisuus.

OPINTO-OHJAUS

Lukiossa opinto-ohjauksen tehtävänä on tukea opiskelijaa lukio-opintojen suorittamisessa ja huolehtia siitä, että opiskelijalla on riittävästi sellaisia tietoja ja taitoja, joita hän tarvitsee siirtyessään jatko-opintoihin ja työelämään. Opinto-ohjauksella pyritään myös tukemaan ja auttamaan erityistä tukea tarvitsevia opiskelijoita opintoihin liittyvissä käytännön kysymyksissä.

PAKOLLINEN KURSSI

OP2 Jatko-opinnot ja työelämä /2-3

SOVELTAVAT KURSSIT

OP6 Opintokamu /1-3

Opintokamu-kurssi on omaan tahtiin suoritettava verkkokurssi, jossa on paljon mielenkiintoista luettavaa, kuunneltavaa ja katsottavaa opiskelijan hyvinvoinnin edistämiseksi. Opintokamu-kurssin tavoite on lisätä opiskelijan itseymmärrystä ja kasvattaa opiskelijan elämänhallintataitoja opiskelun ja hyvinvoinnin osalta. Kurssisisältö koostuu kolmesta teemasta: Opiskelu, Sosiaaliset suhteet ja Tunteet ja mieli. Opiskelija koostaa oman kurssinsa valitsemalla näiden teemojen sisältä aiheet, joihin perehtyy.

Kurssi arvioidaan hyväksytyt/hylätty perustuen kurssisuoritukseen Opintokamu-sivuilla. Oppimisen arviointia varten kurssiin sisältyy myös oppimispäiväkirja.

Ilmoittautuminen kurssille tehdään opinto-ohjaajalle tai erityisopettajalle, jolloin saat tarkemmat suoritusohjeet.

LUKIODIPLOMIT

Lukion opetussuunnitelmassa määriteltäviin soveltaviin kursseihin voivat kuulua eri aineissa ja aineryhmissä suoritettavat lukiodiplomit. Lukiodiplomien tehtävänä on antaa opiskelijalle mahdollisuus osoittaa erityistä osaamistaan ja harrastuneisuuttaan pitkäkestoisen näytön avulla. Lukiodiplomi kuvaa monipuolisesti opiskelijan tavoitteellista työskentelyä, kehittyneitä taitoja ja syvällistä osaamista. Opiskelija tutkii ja ilmaisee kulttuurisesti moninaista todellisuutta eri oppiaineille ominaisin keinoin. Lukiodiplomi ilmentää opiskelijan ajattelun, tuottamisen, tulkinnan ja arvottamisen taitoja sekä omaehtoista harrastuneisuutta.

Lukiodiplomeja on mahdollista suorittaa kotitaloudessa, kuvataiteessa, käsityössä, liikunnassa, mediassa, musiikissa, tanssissa ja teatterissa. Lukiodiplomit tarjoavat opiskelijalle mahdollisuuden arvioida lukio-opintojen aikana karttunutta osaamistaan ja vahvuuksiaan jatko-opintojen näkökulmasta. Lukiodiplomit täydentävät lukion päättötodistuksen ja ylioppilastutkintotodistuksen osoittamaa osaamista.

Lukiodiplomeja on koulutuksen järjestäjän päätöksellä mahdollista suorittaa lukiossa yhdessä tai useammassa aineessa ja aineryhmässä. Opetushallitus antaa ohjeet kunkin lukiodiplomin suorittamisesta.

SOVELTAVAT KURSSIT

LILDo1 Liikunnan lukiodiplomi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan liikunnassa. Liikunnan lukiodiplomin tavoitteena on, että opiskelija pohtii monipuolisesti liikunnan merkitystä elämässään samalla kehittäen fyysistä toimintakykyään, liikunnallista erityisosaamistaan, harrastuneisuuttaan ja yhteistyökykyään. Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat liikunnan osioiden lisäksi liikunnallisen tutkielman sekä portfolion tekeminen. Liikunnan lukiodiplomi muodostuu liikuntakykyisyyden, liikuntatietojen, erityisosaamisen, harrastuneisuuden ja yhteistyötaitojen sekä portfolion muodossa tehtävän itsearvioinnin muodostamasta kokonaisuudesta.

MULDo2 Musiikin lukiodiplomi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija antaa lukioaikanaan näytön musiikillisesta erityisosaamisestaan ja erityisestä harrastuneisuudestaan musiikissa. Opiskelija osoittaa musiikillista osaamistaan ja harrastuneisuuttaan valmistamalla musiikin taidollista ja tiedollista hallintaa osoittavan projektin tai kokoamalla näytesalkun lukioaikaisista musiikkiopinnoistaan ja -toiminnastaan. Musiikin lukiodiplomin voi toteuttaa joko yksin tai ryhmän jäsenenä. Kurssin keskeiset sisällöt perustuvat musiikin lukiodiplomin erilaisiin toteutustapoihin ja osa-alueisiin. Musiikin lukiodiplomi muodostuu neljästä osasta, jotka ovat opiskelijan musiikillinen omaelämäkerta, musiikkiprojekti tai musiikillinen näytesalkku, yhteenvedo ja arvioitsijoiden lausunto.

KULDo3 Kuvataiteen lukiodiplomi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan kuvataiteessa. Kuvataiteen lukiodiplomin tavoitteena on, että opiskelija osoittaa kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin laaja-alaista osaamistaan tuottamalla, tulkitsemalla ja arvottamalla monipuolisesti erilaisia kuvia. Kurssin keskeiset sisällöt perustuvat opiskelijan lukiodiplomille asettamiin tavoitteisiin sekä hänen valitsemaansa tehtävään, näkökulmaan ja toteutustapaan. Kuvataiteen lukiodiplomi muodostuu teoksesta sekä työskentelyprosessia, itsearviointia ja kuvataiteen tuntemusta kuvaavasta portfoliosta.

TALDo4 Tanssin lukiodiplomi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan tanssissa. Tanssin lukiodiplomin suorittamisen tavoitteena on tukea ja kuvata opiskelijan pitkäaikaista tanssin opiskelua lukion aikana. Kurssin keskeisiä sisältöjä ovat opiskelijan valitsema tanssillinen tehtävä, sen valmistelu ja kirjallinen työ. Tanssillisen tehtävän opiskelija voi suorittaa joko esiintymällä tanssijana tai tekemällä koreografian. Tehtävä voi olla soolo- tai ryhmäteos. Tanssin lukiodiplomi on tanssillisen tehtävän ja tutkielman muodostama kokonaisuus.

MELDo5 Median lukiodiplomi

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta mediaosaamisestaan ja harrastuneisuudestaan. Median lukiodiplomin tavoitteena on edistää opiskelijan monipuolisia media- ja vuorovaikutustaitoja sekä median välineiden, ilmaisukeinojen ja mahdollisuuksien luovaa käyttöä. Lisäksi edellytetään informaation kriittisen valinnan, tulkinnan, arvioinnin ja jäsentelyn taitoa, mediasuhteen pohdintaa ja median toimintaympäristön hahmottamista. Kurssin keskeiset sisällöt perustuvat opiskelijan valitsemaan tehtävään, näkökulmaan ja toteutustapaan. Median lukiodiplomi on portfolion ja mediaesityksen muodostama kokonaisuus.

URHEILUAKATEMIA

SOVELTAVAT KURSSIT

2. vuosikurssi: UA4-UA6 ja 3. vuosikurssi: UA7-UA8.

UA4-UA8 Urheiluakatemia

Urheiluakatemiat toiminta tarjoaa tavoitteellisesti urheileville opiskelijoille kolme aamuharjoitusta viikoittain. Lisäksi opiskelijoille järjestetään tukipalveluja ja koulutustilaisuuksia esimerkiksi valmennuksesta, lihaskuollostasta sekä vammojen ennaltaehkäisystä. Tärkeänä tavoitteena on myös opiskelijoiden urasuunnittelun kehittäminen niin opiskelussa kuin urheilussa. Etelä-Karjalan urheiluakatemiassa toimimme yhteistyössä Etelä-Karjalan muun lukiokoulutuksen sekä Saimaan ammattiopiston kanssa.

KULTTUURIAKATEMIA

KULTTUURIAKATEMIA / TANSSI

Kulttuuriakatemia tavoitteena on tarjota tavoitteellisesti tanssia opiskeleville opiskelijoille mahdollisuus yhdistää lukio ja taideopinnot. Kulttuuriakatemia toimintaan voivat osallistua Tanssistudio Jamin oppilaat, jotka harrastavat tanssia useamman kerran viikossa ja tavoitteellisesti opiskellen. Jokaiselle opiskelijalle tehdään henkilökohtainen suunnitelma kurssien suorittamisesta, opiskelijan omaa lajia painottaen ja mielenkiinnon mukaan. Kurssit on suunniteltu tavoitteineen mahdollisimman laaja-alaisesti, tukien tanssiteknisten taitojen ja tanssijuuden kehittymistä, mahdollistaen myös tanssin tuottamiseen ja opettajuuteen tutustumista turvallisesti opettajien avustuksella.

Kulttuuriakatemia opiskelijoilla on lukio-opintojen jälkeen mahdollisuus hakeutua ammattiopintoihin tai saada hienoa kokemusta opinnoista tärkeän ja tavoitteellisen harrastuksen siivittämänä. Kulttuuriakatemia kurseja voi suorittaa valitsemansa määrän, kuitenkin enintään kahdeksan kurssia lukio-opintojen aikana.

Tanssitekniset aineet

Keskeisiä sisältöjä ovat kehotietoisuutta ja hyvinvointia tukevat harjoitteet, jotka liittyvät mm. kehon linjaukseen, kineettisiin liikeketjuihin, lämmittelyyn ja palautumiseen ja rasitusvammojen ennaltaehkäisyyn. Tanssiteknisten taitojen kehittäminen ja oman lajin vahvistaminen tanssitunneilla on tärkeässä roolissa. Tärkeitä sisältöjä ovat tanssijuuden vahvistaminen ja teknisten taitojen sisäistäminen, ajatuksellinen harjoittelu sekä motivaation ylläpitäminen ja säilyttäminen. Tanssijan hyvinvointia edistetään tietoisuudella terveellisestä ravitsemuksesta sekä anatomian ja kinesiologian perusteista. Näitä osa-alueita painotetaan ja konkreettisesti toteutetaan tanssituntien puitteissa. Motivaation edistämisen ja kannustamisen kautta oppilas oppii kehittämään opiskeluaan ja asettaa itselleen lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteita. Opetussuunnitelmien toteuttamisen kautta opitaan tiedostamaan harjoittelun merkitys ja ymmärretään sen arvo oppimisessa ja tanssijaksi kehittämisessä.

KAT1 Klassinen baletti

Opetus kehittää klassisen baletin tanssitekniikkaa ja syventää opiskelijan tanssi-ilmaisuutta. Tunnilla harjoitellaan baletin perusliikkeistöä tanko- ja keskilattiaharjoittein. Varvastossuharjoittelu on osa tuntien sisältöä. Keskeisiä sisältöjä tekniikkaharjoitteiden lisäksi ovat kehotietoisuutta ja hyvinvointia tukevat harjoitteet, jotka liittyvät mm. kehon linjaukseen, kineettisiin liikeketjuihin, lämmittelyyn ja palautumiseen ja rasitusvammojen ennaltaehkäisyyn. Kurssilla tutustutaan perinteisiin balettikoreografioihin ja baletin historiaan. Kurssin suoritus pääsääntöisesti iltatunteina Tanssistudio Jamilla 90 min viikossa syyskausi tai kevätkausi =kurssi.

KAT2 Nykytanssi

Opetus kehittää nykytanssitekniikkaa ja syventää opiskelijan tanssi-ilmaisuutta. Tunneilla harjoitellaan tanssilajille tyypillistä perusliikkeistöä ja tehdään monipuolisia tanssisommitelmia. Keskeisiä sisältöjä tekniikka harjoitteiden lisäksi ovat kehotietoisuutta ja hyvinvointia tukevat harjoitteet, jotka liittyvät mm. kehon linjaukseen, kineettisiin liikeketjuihin, lämmittelyyn ja palautumiseen ja rasitusvammojen ennaltaehkäisyyn. Kurssilla perehdytään erilaisen liikkeen ilmentämiseen, oman liikkeen tuottamiseen ja improvisaation kautta löydettyihin koreografisiin muotoihin. Kurssin suoritus pääsääntöisesti iltatunneilla Jamilla. 90 min viikossa syyskausi tai kevätkausi = kurssi.

KAT3 Jazztanssi

Opetus kehittää jazztanssitekniikkaa ja syventää opiskelijan tanssi-ilmaisuutta. Tunneilla harjoitellaan tanssilajille tyypillistä perusliikkeistöä ja tehdään monipuolisia tanssisommitelmia. Keskeisiä sisältöjä tekniikka harjoitteiden lisäksi ovat kehotietoisuutta ja hyvinvointia tukevat harjoitteet, jotka liittyvät mm. kehon linjaukseen, kineettisiin liikeketjuihin, lämmittelyyn ja palautumiseen ja rasitusvammojen ennaltaehkäisyyn. Jazztanssitunneilla perehdytään lajille tyypilliseen liikkeelliseen ilmaisuun perinteisen jazztanssin tekniikan pohjalta, uusia tanssityylejä sekoittaen. Kurssin suoritus pääsääntöisesti iltatunneilla Jamilla. 90 min viikossa syyskausi tai kevätkausi= kurssi.

KAT4 Kehonhuolto

Kurssi kehittää opiskelijan omaa hyvinvointia, edistää tietoisuutta terveellisestä ravitsemuksesta sekä anatomian ja kinesiologian perusteista. Tarkoituksena on ymmärtää kehonhuollon ja oheisharjoittelun tärkeys ja merkitys tanssin harjoittelussa. Kurssin voi suorittaa Jamilla, mikäli kauden ohjelmassa on erillinen kehonhuoltotunti. Kurssin voi suorittaa myös osallistumalla urheiluakatemiaalaisten kanssa yhteiseen aamutreeniin. Kurssi suoritetaan lukio opintojen aikana. Aamutunti koko lukuvuoden ajan.

KAT5 Tanssijana koreografiassa

Opiskelija oppii ymmärtämään tanssijuuden ja esiintyjyyden monimuotoisuutta ja syventää tietouttaan tanssitaiteesta sekä eri tanssilajeista. Kurssi sisältää normaalin iltatunnin Jamilla ja siihen liittyvän runsaan esiintymisharjoittelun. Tavoitteena on kevätkaudella tehtävä kevätnäytösesitys tai jonkin muun esiintymisen harjoittelu, josta sovitaan erikseen opettajan kanssa. Kurssin voi suorittaa myös osallistumalla toisen oppilaan tekemään koreografiaan. Kurssi suoritetaan lukio opintojen aikana 90 min viikossa syyskausi tai kevätkausi= kurssi.

KAT6 Oma koreografia

Opiskelija perehtyy omaan taiteelliseen työhön, harjoittelemaan koreografian ja komposition suunnittelua ja toteuttamista. Kurssi suoritetaan omatoimisena harjoitteluna aamutuntien ja tanssin henkilökohtaisen lukujärjestyksen ulkopuolella. Valmistumisprosessia ohjaa, auttaa ja valvoo tanssinopettaja. Koreografia voi olla joko soolo tai ryhmäteos. Opiskelija voi esiintyä omassa koreografiassaan. Omien koreografioiden tekeminen on tanssitaiteen, itseilmaisua ja varmuutta kasvattava menetelmä, jossa tutustutaan toden teolla teoksen valmistumisprosessiin. Tanssija on vastuussa kaikesta koreografiaan liittyvästä, aina harjoitusprosessista näyttämölle asettamiseen ja puvustukseen asti. Valmistunut teos esitetään vuosittain kevätlukukaudella pidettävässä Omat Tanssit -illassa. Kurssi suoritetaan vuotuisessa Tammitanssit näytöksessä. 60 -90 min viikossa vähintään 38 tuntia.

KAT7 Opettajuus

Tavoitteena on, että opiskelija rakentaa omakohtaisen suhteen opettajuuteen, rohkaistuu ilmaisemaan itseään kehollisesti ja sanallisesti sekä muodostaa käsityksen tanssin opettamisesta, tehtävistä ja mahdollisuuksista erilaisissa toimintaympäristöissä. Opiskelija oppii kunnioittamaan jokaisen yksilöllisyyttä, erilaisia näkemyksiä ja kehollisen kokemuksen ainutlaatuisuutta. Opiskelija harjaantuu antamaan ja vastaanottamaan rakentavaa palautetta ja kantamaan vastuun oppimistapahtumasta. Kurssilla perehdytään tanssituntien suunnitteluun ja opettamiseen. Kurssin voi suorittaa yläasteen urheilijakoulutuksen valinneiden oppilaiden aamutunneilla. Kurssin voi suorittaa myös avustavana opettajana myös muulle tanssikoulun ryhmälle yhdessä varsinaisen opettajan kanssa. Kurssi suoritetaan 2 ja /tai 3 vuoden aikana.

KAT8 Tanssilähettiläs

Tanssilähettiläs kurssilla on mahdollista tutustua opettamiseen matalan kynnyksen kautta. Opetushetket toteutetaan yhdessä opettajan kanssa, tarvittaessa kiertäen esittelemässä tanssia ympäri kaupunkia eri tilaisuuksissa. Tanssilähettiläs edustaa tanssikouluamme ja on muutenkin esikuvana nuoremmille tanssijoille. Tanssilähettilään tehtäviin voi kuulua mm. opetustuokioita pienten oppilaiden ryhmissä ja tanssinesittely yläkoulujen liikuntatunneilla. 9x 65 min opetusta, valmistelua 9x60 minuuttia ja yhteisopetusta 10 x 60 minuuttia = kurssi.

Esittävä taide

Tanssi on esittävää taidetta, jonka tavoitteena on tuottaa katsojalle elämyksellinen kokonaisuus. Kulttuuriakatemian opiskelijalla on mahdollisuus tutustua näytöksen valmistumisprosessiin ja olla osana ammattimaista työyhteisöä assistentin näkökulmasta katsottuna. Kurssin sisältö tukee oppilasta saamaan hyvät valmiudet ymmärtää tanssia sen eri muodoissa, lajeissa sekä eri taidemuotojen vuorovaikutuksessa. Kurssi laajentaa kosketuspintaa tanssin ammattilaisuutta tavoitteleville oppilaille. Sisältöjen kautta opiskelija oppii ymmärtämään tanssijuuden monimuotoisuutta ja syventää tietouttaan tanssitaiteesta sekä eri tanssilajeista.

KAT9 Stage manager

Valmiin tanssiesityksen tai kokonaisen näytöksen valmistumiseen tarvitaan moniammatillista osaamista. Puvustuksen, valo- ja ääniteknikan osuus esityksen valmistumisprosessissa on oleellinen, koska tavoitteena on visuaalisen kokonaisuuden luominen näyttämölle.

Kurssilla pääsee tutustumaan näytöksen valmistumisprosessiin: mm. tutustumaan konkreettisesti valo- ja äänisuunnitelmien tekemiseen, puvustuksen valmistamiseen, harjoitus-esiintymisjärjestysten ja mainosten tekemiseen, lipunmyynnin järjestämiseen ja moniin erilaisiin tehtäviin ennen kuin esitys/esitykset ovat valmiina näyttämölle. Stage Manager henkilö on myös huolehtimassa näytöksen sujuvasta kulusta ohjaamalla eri esityksiä oikeassa järjestyksessä esiintymään. Opiskelija ei ole tilanteessa yksin, vaan tehtävän haasteellisuuden vuoksi toimii apuna ja huomioitsijana yhdessä opettajan kanssa. Kevään tanssinäytökset = kurssi. Yksittäisistä esityksistä kerättynä= 3-4 esitystä 1 kurssi.

KAT10 Tanssiproduktio

Opiskelija ilmaisee itseään oppimansa tekniikan avulla ja osoittaa omaa yksilöllistä luovuuttaan ja ilmaisukykyään esiintymistilanteessa. Tavoitteena on harjaannuttaa opiskelijaa esiintymään joko yksilönä tai ryhmän jäsenenä vahvistaen yhteisöllisyyden tunnetta. Opiskelija tutustuu tanssiteoksen valmistamisessa vaadittavien erilaisten taitojen, tietojen ja työtapojen maailmaan pitkäjänteisesti. Teoksen sisältöä harjoitellaan itsenäisesti tarvittaessa omilla aamutunneilla sekä ohjatuilla tanssitunneilla. Kurssin voi valita, mikäli tanssikoulussa on ohjelmassa isomman produktion valmistaminen. Kurssi suoritetaan lukio-opintojen aikana Tanssistudio Jamin omissa- tai yhteistyöproduktioissa muiden toimijoiden kanssa.

Opintojen aikana oppilaan on mahdollista suorittaa lukiodiplomi, joka koostuu kolmesta tanssikurssista sekä kirjallisesta osuudesta. Lukiodiplomin suorittamisessa noudatetaan OPH:n päättämiä perusteita https://www.edu.fi/download/183577_tanssi_lukiodiplomi_ohje_17_05_08.pdf. Lisätietoja diplomista saa lukiolta.

KULTTUURIAKATEMIA / MUSIIKKI

Kulttuuriakatemian ensisijaisena tavoitteena on tarjota musiikkia tavoitteellisesti harrastaville mahdollisuus yhdistää lukio ja taideopinnot - mutta toisaalta myös innostaa ja rohkaista uusia harrastajia musiikin pariin.

Kulttuuriakatemia toimii musiikin osalta yhteistyönä Imatran yhteislukion, Virta-opiston musiikkiopiston ja Imatran seurakunnan Soitinkoulun välillä. Imatran yhteislukion opiskelija voi suorittaa haluamiaan opintojaksoja kulttuuriakatemian sisällä yhteensä enintään 16 opintopisteen verran. Tarjolla olevat opintojaksot kehittävät monipuolisesti opiskelijan muusikkoutta. KAM1-KAM3 kehittävät opiskelijan oman instrumentin (soitto/laulu) hallintataitoja. Nämä opintojaksot edellyttävät opiskelua Virta-opistossa tai Imatran seurakunnan Soitinkoulussa. Sävellys-/sovituskurssi (KAM4) voidaan tilanteesta riippuen järjestää lukion lisäksi osin yhteistyössä Virta-opiston kanssa. Muut opintojaksot suoritetaan kokonaan lukiolla: vapaa säestys pianolla (KAM5), musiikkiteatterikurssit (KAM6-KAM10) sekä äänentoisto, miksaus ja valaistus -kurssi (KAM11 ja KAM12).

Lähes kaikkiin opintojaksoihin on pyritty liittämään jonkinlainen näyttö, joka tehdään mieluiten esiintymällä jossain lukion tapahtumassa tai juhlassa (ks. tarkemmat opintojaksojen kuvaukset).

Jokaiselle kulttuuriakatemian opiskelijalle tehdään henkilökohtainen suunnitelma opintojen etenemisestä lukuvuoden alussa. Osa edellyttää musiikkiopiston oppilaaksi hakeutumista.

Opiskelija voi valita kulttuuriakatemian musiikin opintojaksoista yksittäisiä tai suorittaa koko 16 opintopisteen (8 opintojaksoa) kokonaisuuden.

KAM1 Kehittyvät instrumenttivalmiudet I / 1-2

KAM2 Kehittyvät instrumenttivalmiudet II / 2-3

KAM3 Kehittyvät instrumenttivalmiudet III / 3

KAM4 Sävellys ja soittaminen / 2-3

KAM5 Vapaa säestys pianolla /1-3

KAM 6 Musiikkiteatteria laulaen ja näytellen – intro / 1-2

KAM 7 Musiikkiteatteria laulaen ja näytellen I / 1-3

KAM8 Musiikkiteatteria laulaen ja näytellen II / 1-3

KAM9 Musiikkiteatteria orkesterimuusikkona I / 1-2

KAM10 Musiikkiteatteria orkesterimuusikkona II / 2-3

KAM11 Äänentoisto, miksaus ja valaistus – intro / 1-2

KAM12 Äänentoisto, miksaus ja valaistus I / 1-2

KAM13 Äänentoisto, miksaus ja valaistus II / 2-3

TIETOTEKNIikka

Tietokoneen ajokortti –verkkokurssit suoritetaan yhteistyössä Virta-opiston kanssa. Kurssilla on helppo mahdollisuus saada yleisesti hyväksytty todistus omista IT-taidoistaan opiskelussa ja työelämässä hyödyllisistä aihealueista. Opiskelu tapahtuu verkossa ja osaaminen osoitetaan käytännön näyttökokein.

Opintojaksojen tavoitteena on näyttökokein osoittaa tietotekniset taitonsa seuraavissa aihealueissa: laitteen ja tiedon hallinta, internet ja sähköposti, tekstinkäsittely, taulukkolaskenta, esitysgrafiikka, tietoaisteistot taulukoissa, kuvankäsittely, verkkotyöskentely.

Tarkempaa tietoa osioista löytyy Tieken verkkosivuilta:
<https://tieke.fi/palvelut/osaamisen-kehittaminen/tutkinnot/>

AT1 Tietokoneen @-korttikurssi (1 op)
@-kortissa on 4 osiota.

AT2 Tietokoneen A-korttikurssi (2 op)
A-kortissa 7 osiota.

Materiaali löytyy Virta-opiston verkkoympäristöstä ja kokeita voi suorittaa joustavasti omalla koululla.

Kurssien toteutusaikataulu selviää myöhemmin. Lisätietoa opinto-ohjaajalta.